

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Quadragesimum Sextum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- 12 Venientes contra decretum Episcopale excommunicantur, & facta admonitione. Ex quo sunt incorrigibiles veniunt Anathematizandi.
- 13 Inobedientes ex quo committunt peccatum mortale excommunicantur.
- 14 Inobedientia contempniua punitur.
- 15 Episcopi in sua diocesi possunt facere constitutionem, siue decretum institum.
- 16 Decreta Episcopalia dicuntur Canones Episcopales.
- 17 Populus, & quaelibet Ecclesia, sibi potest constituere ius aliquod.
- 18 Episcopi de maioribus negocijs non possunt statnere.
- 19 Statutis, & decretis Episcoporum non est obediendum quando excederent officium, & potestatem Episcoporum.
- 20 Principi non obedientes seculari, morte perire debent.
- 21 Iudici Ecclesiastico non obedientes, debent mori spiritualiter, scilicet per excommunicationem.
- 22 Mentio quando fit de Principe iniure Canonico semper intelligitur de Papa.
- 23 Papa Pius Quartus ob inobedientiam iussit Illustrissimum Cardinalem Caraffam iugulari in Carceribus, & amputari caput Duci Paliani predicti Illustrissimi.
- 24 Papa Sixtus Quintus ob inobedientiam iugulari fecit Illustrem Comitem Ioannem de Pepulis.
- 25 Decretis iustis parendum est.
- 26 Adagium est, quod melius est obedire, quam sacrificare.
- 27 Inobediens incurrit in infamiam.

Quadragesimum Sextum Privilegium.

ECCLESIA habet hoc privilegium. In libro Regum legitur. † Qui Principi non obedierit morte moriatur. † Ideo si Episcopi decretum fecerint, contra quod quis venerit, excommunicabitur, & in Concilio Agathen. quod anathematizetur statutum fuit. capitu. si quis de maiorit. & obedient. qui igitur contrafecerit erit
3 excommunicandus. † Sed cum excommunicationes sint infinitæ, dux tamen sunt species, quæ per canonistas præcipue sunt in usu, scilicet maior, & minor, & de utraque habetur 3. quæst.
4 4. capitu. engeltrudam, † Excommunicatio est extra communem

nionem Ecclesiæ separatio. Vel censura Ecclesiastica, excludens à
 5 nam, Excommunicatio, quæ maior est, dicitur Anathema, & exclu-
 dit ab ingressu Ecclesiæ, à communione fidelium, & à sacramen-
 6 tis. Sed de qua excommunicatione videtur hic sentire. verba textus
 clara sunt, quòd intelligitur de minori per illa uerba ab Ecclesia
 7 abiiciatur † hæc est, Excommunicatio minor, quæ tantum separat
 à sacramētis. Et hæc est duplex. Vna per præceptum à iure, vel per
 sententiam ab homine. Alia separat à communione fidelium non
 8 sacramentorum, 5. quæst. 2. capit. præsentis, † Ab Excommunicatio-
 ne iuris absoluit Episcopus nisi absolutio Summo Pontifici fuerit
 referuata, capit. nuper de senten. excommun. Alia hominis, vt Epi-
 scopi, vel sui Vicarii de maior. & obediens. capit. unico lib. 6. Sed ex
 9 qua causa fuit decretum in Concilio Agathen. qui anathematize-
 tur, & sic maiori excommunicatione, † cum Anathema sit dam-
 natio eterne mortis, & non debet nisi pro mortali crimine im-
 poni, vel in illis, qui aliter non patiuntur corrigi. cap. nemo Epi-
 10 scoporum 11. quæst. 3. † incorrigibilis igitur Anathematis ense pu-
 nitur, quia est suprema maledictio, quæ frangit, rapit, vrit, ac ferit.
 11 Anathema videlicet frangit Ecclesias, rapit res alienas, urit do-
 mos, feritq; personas Ecclesiasticas. † Anathema dicitur ab
 Ana, quòd est rectum, & themus diuisio quasi recta diuisio damna-
 12 torum à Deo, & à Plebe, & ita fuit constitutum in Concilio Aga-
 then. præsupposita correctione, † ideo venientes contra decre-
 tum Episcopale duntaxat excommunicantur, & facta admonitio-
 13 ne ex quo sunt effecti incorrigibiles merito veniunt anathemati-
 zandi. † Hic excommunicantur propter inobedientiam, quæ est
 peccatum mortale, Innocen. in cap. ex parte nume. 3. de verborum
 14 significa. † Nam ut inobedientia contemptiua punitur, Felyn.
 15 in d. capit. si quis & ita † Episcopi in sua diocesi possunt facere
 16 constitutionem, siue decretum, iustum capit. 1. distinct. 3. † Et
 17 talia decreta dicuntur canones Episcopales. † Quia quilibet po-
 pulus & qualibet Ecclesia sibi potest constituere ius aliquod, cap.
 18 ius civile distin. 1. cap. catholica 11. distin. † Hoc tamen conside-
 randum, quòd de maioribus negociis non possunt statuere. Ideo
 19 contra venientes excommunicantur minori excommunicatione.
 verum si decreta excederent officium, & potestatem Episcopo-
 rum, eis non est obediendum, Dec. in consilio 72. & 1. prohibitum.
 C. de iur. fisc. ponitur figura in d. capit. si quis in quo allegatur
 20 auctoritas in capit. 13. Regum, vt quemadmodum, † non obe-
 diens

21 diens Principi seculari morte perire debet, vt ibi. † Ita non obediens iudici Ecclesiastico debet mori spiritualiter, scilicet per excommunicationē. † Animaduertendum, quòd quando loquitur aut fit mētio de Principe in iure canonico, & semper intelligitur de Papa, capitu. corpora distin. 1. Cui parendum est, & qui vult obedire prout fecit, † Papa Pius Quartus qui in carceribus iugulari fecit Illustrissimum Cardinalem caraffam, & iussit amputari caput Duci Paliani Fratri Prædicti Illustrissimi. † Et ita Beatissimus Sixtus Quintus iussit ob inobediētiā iugulari Bononiæ Illustrrem comitem Ioannem de Pepulis. † Idcirco iustis decretis parendum est. † Nam adagium est, quod melius est obedire, quàm sacrificare, & qui non est, † obediens incurrit in notam, idest in infamiam, cap. illud eo. tit.

S V M M A R I U M.

- 1 Privilegium Imperiale subest sacerdotio, & ei obedire tenetur.
- 2 Papa admonuit Imperatorem Constantinopolitanum, ex quo sedere fecit in parte sinistra Patriarcham Constantinopolitanum.
- 3 Reges, & Principes suis Prelatis reuerenter assurgant.
- 4 Auctoritas Petri non bene intellecta ab Imperatore Constantinopolitano.
- 5 Imperator præesse debet illis, qui ab eo temporalia recipiunt.
- 6 Sacerdotium Christi auctoritate præfertur omni aliæ dignitati.
- 7 Deus fecit duo magna luminaria, quæ si Imperator considerauisset non permisisset Patriarcham sedere ad pedes suos.
- 8 In interpretatione cuiuscunque scripturæ, vel cuiuscunque dispositionis tria sunt attendenda. Persona loquens, & ille cui loquitur, & vis loquutionis.
- 9 Mens disponentis, ex qualitate personarum colligitur.
- 10 Papa est persona loquens, Imperator cui loquitur, vis loquutionis de quo tractatur.
- 11 Sacerdotium præcedit omnes dignitates temporales.
- 12 Imperator est supra illos clericos, qui ab eo tenent temporalia.
- 13 Faudi ratione, Imperatori competit iurisdictio, etiam in clericos secus si clericus habet temporalia non in feudum, quia sequitur personam, & forum ipsius clerici.
- 14 Papa de iure diuino, & non Imperator præest spiritualibus.

Cleri-

- 15 Clerici de iure diuino sunt exempti ab Imperatore.
- 16 Clericus ordinatus efficitur res sacra, & transfertur in sortem domini.
- 17 Dignitas nulla secularis similis est sacerdotio.
- 18 Dignitas Clericorum non est multum veneranda, sed videtur uilescere ex nimia clericorum copia.
- 19 Sacerdotium fuit à Deo institutum.
- 20 Papa qui præest in ordine clericali omnibus suppositis est maior cum spiritualia respiciat, alij vero Principes temporalia respiciunt.
- 21 Boni, & mali in suo genere sunt sub iurisdictione Papæ.
- 22 Peccatum si non esset, non esset opus superioribus, ergo nec lex, nec iurisdictione nisi respectiue, non respiciunt bonos, sed correctiue respiciunt malos.
- 23 Papa potest increpare Imperatorem, & alios Principes, ex causa, & eos ex alia rationabili causa deponere.
- 24 Principes seculares in aduentu Episcoporum debent asurgere cum reuerentia, & sedem admirabilem assignare in parte dextra, cum sit honorabilior.
- 25 Omnes qui sunt de Orbi Ecclesiæ subiecti sunt Ecclesiæ.
- 26 Papa, & Imperator possunt dici duo luminaria magna tanquam Sol, & Luna.
- 27 Luna non præstat splendorem ex se, sed recipit a sole, ita Imperator recipit potestatem à Papa.
- 28 Deus dedit istas duas dignitates, Imperium, & Sacerdotium, sed in veritate dicendum est, quòd immediate potestates sunt data à Deo.
- 29 Imperator non recipit immediate à Deo, nam Imperatores per impressionem olim habuerunt Imperium.
- 30 Potestas generaliter fuit data à Christo dum dixit Petro Quodcumq; ligaueris super terram &c.

Quadragesimum Septimum Priuilegium.

- 1 **E**CCLIESIA gaudet hoc priuilegio, † quòd Imperium subest Sacerdotio, & ei obedire tenetur cap. solite de maio. & obed. vnde cum Imperator Constantinopolitanus sedere fecisset iuxta pedes suos in parte sinistra, Patriarcham Constantinopolitanum, &
- 2 † ad aures Papæ, hoc peruenisset admonuit, quòd non decebat eum